

Cuprins

I.	Mlaștinile.....	7
II.	Orașul	38
III.	Coridorul	69
IV.	Scara	103
V.	Ultima întâlnire a lui Dante cu Beatrice pe o ceașcă de cafea fabricată în Suedia	131
VI.	Martorii	163
VII.	Scândura	193

© 2012, 2014 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: Ernst Ludwig Kirchner (1880-1938), *Amanții (Sărutul)*, ulei pe pânză, 1930

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:
NAUM, GELLU

Zenobia / Gellu Naum. – Iași: Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4496-4
ISBN eBook: 978-973-46-4676-0
ISBN PDF: 978-973-46-4677-7

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

GELLU
NAUM

Zenobia

POLIROM
2014

** Nim, un cimpanzeu de 2 ani și jumătate, învață șase ore pe zi împreună cu trei tinere fete, la universitatea din Columbia. El a reușit până acum să asimileze 55 de semne și să le folosească corect pentru a cere diferite lucruri.*

2. Curând după plecarea lui Dragoș ne-am mutat din atelierul Mariei. Cum ea nu mai dăduse de câtva timp pe la noi, i-am lăsat pe masă un bilet cuprinzând cuvenitele mulțumiri pentru găzduire și noua noastră adresă. Cheia am pus-o la locul știut, într-un gol al zidului, deasupra ușii.

Locuiam acum în Piața Romană, deasupra unui bloc. Spun deasupra pentru că, printr-un capriciu greu de înțeles al arhitectului, pe terasa-acoperiș a blocului fuseseră construite câteva odăițe așezate la rând pe o singură latură, un fel de colivii aeriene legate între ele printr-un corridor îngust și izolate de restul clădirii, ca și cum ar fi picat acolo singure, din cer.

În colivile acelea, pesemne uitate de proprietarii lor, nu locuia nimeni. Printre ele exista un W.C. a cărui fereastră se deschidea spre bezna umedă și adâncă a unui aşa-zis luminator. Alături de el, o odăiță nelocuită, după care o perdea albăstră, ciuruită de vreme, încerca să acopere golul de intrare al dușului comun folosit, din fericire, numai de noi.

La capătul din fund al corridorului, o ușă-fereastră deschisă până la pardoseală lăsa drum liber luminii. Dincolo de ea se întindea imensul acoperiș-terasă, pustiu și prăfuit. Acolo se putea ajunge fie direct, prin ușă-fereastră amintită, fie pe scara de incendiu pornită din corridorul de sub noi, unde se înșirau spălătoriile, uscătoriile și o parte din camerele de serviciu. O scară inutilă, de altfel, fiindcă n-am văzut niciodată picior de

om urcând spre gudronul fierbinte al acoperișului. Eu însuși m-am aventurat o singură dată până la marginea lui împrejmuită doar cu un jgheab de tablă subțire. De acolo am putut vedea cum mișuna jos, în stradă, un furnicar de oameni cât unghia și m-a cuprins amețeala...

Odăița noastră avea doi metri lungime și doi lățime. O găsise Zenobia. Avea și mobilă: o sofa ieșită de mult la pensie și un scaun, încă bun. Altceva n-ar mai fi încăput. Am completat mobilierul cumpărând o pernă mare și o fâșie de pânză albă, pentru cearceafuri. Am bătut câteva cuie în pereți pentru cele două cămăși de rezervă ale mele și cele două rochii dobândite prin muncă cinstită de Zenobia. Cărțile (posedam un număr oarecare), împreună cu celelalte bunuri proprii (farfurie comună, cele două linguri, cana cu poză color pe care se vedea cum o fetiță în costum național își primea porția de turtă dulce de la un bătrân rural) le-am instalat parte pe scaun, lângă hârtiile mele, parte sub sofa.

* Refuzând hrana și apa, Sandra, elefantul-femeie al circului Do Brasil, a încetat din viață. Sandra, în vîrstă de 24 de ani, n-a putut suporta despărțirea de Helmut Chome, Tânărul ei dresor, care se căsătorise și plecase să-și petreacă luna de miere.

3. O săptămână mai târziu am întâlnit-o pe Maria. Era cu Ioachim, stăteau de vorbă pe stradă, stai să-mi aprind o țigară.

Pe Ioachim astă (o perfecționată rotiță universitară) îl știam mai de mult, tot de la Maria și tot de pe stradă. De obicei schimbam în treacăt două-trei vorbe. Era cu câțiva ani mai mare

decât mine, dar asta nu contează. Scria și cronici, manevra concepte. Părea ceva mai elastic decât alții, atâtă doar cât să sugereze că e mai descuiat decât maeștrii lui și că s-ar cuveni să le ia locul.

Altminteri era mărunt, subțire, bine proporționat și al naibii de frumușel. Părea și cult, știa pe din afară până și-un vers de-al meu, mi-l recita în loc de salut de câte ori ne întâlneam. Aș fi putut să-i răspund cu un șut, dar mă abțineam.

Maria nu putea să-l sufere, aşa spunea. Cu un an în urmă îi ceruse mâna, dar ea îl refuzase. (Era coleg cu maică-sa, la catedră, și atâtă ar fi fost de ajuns.) „E un cretin“, îmi explicase ea atunci.

Pe mine, personal, nu mă interesa nici ce spunea, nici ce scria Ioachim. Treaba lui... Mai cunoșteam câțiva ca el, unii chiar străluciți, le mergea mintea. Niște roboți anchilozați voluntar în mecanismul lor profesional. Analizau cavoul poheziei, coroanele și jerbele de flori, dar se fereau să vadă fecioara putrezită înăuntru sau o vedeau săltând vioaie ca o gimnastă moartă.

În plus, pe Ioachim căutam să-l evit și pentru că, de câte ori îi întâlneam, îmi declanșa o ciudată senzație fizică: mi se părea că târăște după el, în lumea asta și aşa destul de împuștită, o duhoare mentală greu de suportat.

Acum stătea oarecum deoparte, nu spunea nimic. Maria mă prinseșe ca pe un fir de păi ivit în calea cuiva gata să se înece.

„Bine că te-am întâlnit“, spunea. „Ți-am pierdut adresa...“ (o rătăcise de câteva zile, nu-și dădea seama cum).

I-am repetat adresa, i-am explicitat cum se ajunge la noi, la ce etaj, pe ce scară. Vorbeam ca și cum

am fi fost singuri, Ioachim părea că nu ne ascultă, zâmbea și ochii îi luceau frumos.

Când sunt intrați pe deplin în marea minciună a maturității, băieții nu prea tac în astfel de situații. De cum se află în preajmă o fată mai atrăgătoare, se și reped. Un fel de frenezie oarbă îi împinge să iasă în față, să ocupe tot spațiul sonor, să nu lase loc pentru alții. La unii asta ține câteodată până toamna, până le cad frunzele sau chiar și mai târziu. Eu însuși la o vreme, când se ivea Incitatoarea, lăsam frâu liber elocinței. Și chiar și atunci când mă simțeam penibil, când mi se făcea și grecă de mine, tot îmi găseam o scuză... De aceea, poate, Ioachim și-a dat drumul la motor. Vorbea frumos, avea un glas melodic și cald...

La început și-a exprimat admirarea față de prietenia noastră firească (între artiști) și nu mai știi ce. I-aș fi ars una, dar îmi era milă de Maria, părea dezolată, se uita când la mine, când la el, părea că mă imploră, se temea să nu...

Ioachim continua să vorbească. Spunea că ultimul meu pohem (unde dracu' îl citise?) i se păruse mai puțin dereglator. (Expresia îi aparține.)

Era un copac acolo, lângă noi, pe stradă. Se și hrănea copacul, curgea ceva ca o sevă prin el, stai să vezi, curgea o deregлare liniștită, de jos în sus sau de sus în jos, curgea nevăzută, cum curge de multe ori prin ordine mama dezordinii și viceversa, de dincolo de forme...

Ioachim încerca să confectioneze o metaforă, ceva despre clorofila poetică, mulțumesc, am învățat și noi la botanică, în plus trăia din dejecțiile copacului în mijlocul dejecțiilor unei naturi din care nu prea înțelegea mare lucru.

Până la urmă, m-am cărat. Ioachim acela mirosea, într-adevăr, prea urât...

* *Orașul Maralal, din Kenya, a fost invadat de albine. Roiurile dezlănțuite au atacat cu veheメンă oamenii și animalele. Mai multe persoane au fost transportate la spital. În cele din urmă, albinele au fost neutralizate prin intervenția pompierilor.*

4. Poate vorbesc prea rar și prea puțin despre Zenobia. Dar am să spun că în zilele acelea ea continua să țeasă în jurul meu o aură ocrotitoare pe când eu, împotmolit în mâlurile trecerilor, începusem să nu-i mai aud șoaptele și să nu-i mai văd toate gesturile care, cu siguranță, m-ar fi scos la mal.

Învăluit în orgolioasa axiomă a iubirii noastre, o simteam atât de legată, de încorporată mie, încât aproape că n-o mai vedeam, cum nu-ți vezi propria retină. Astfel, fanatică, adâncă noastră uniune se topea într-o singurătate dublă al cărei unic ecou îl ascundeam în mine ca pe un talisman.

Uneori, puneam sub semnul îndoielii însăși existența ei exemplară: seară de seară ea se întorcea acasă tăcută și ostenită. Se îndărjea într-o activitate pe care eu o socoteam mărunță și inacceptabilă. Dacă la început muncile ei silnice, într-un sordid atelier de decorațiuni unde tăia și lipea pe cărpe și cartoane litere și flori, mi se păreau menite să acopere o viață prea strălucitoare, acum vedeam în ele un fel de resemnare.

Cum năzuiam, ca totdeauna, mai mult spre un posibil fără limite decât spre ideal, aveam senzația umilitoare că toată cazna ei n-ar fi decât

o demonstrație a jalnicului adevăr că totul trebuie plătit.

Firește, n-ar fi fost prea greu să facem gestul simplu care ne-ar fi putut rezolva măcar modeștele cerințe zilnice, fără să ne abată prea mult de la linia vietii. Dar evitam orice părea să fie în afara iubirii noastre.

De câte ori mă necăjeam văzând-o frântă de oboseală, ea îmi spunea:

„N-avea grija, ce faci tu e infinit mai greu. Când n-am să mai pot, am să-ți spun...“.

* *Provinciile Cordoba și Sucre din Columbia au fost lipsite timp de peste zece ore de curent electric din cauza unor rândunele, care, luându-și zborul de pe firele de înaltă tensiune unde se așezaseră, au provocat un scurtcircuit. Acesta a perturbat activitatea a numeroase întreprinderi, inclusiv brutării. Drept urmare, la Sincelejo, capitala provinciei Sucre, populația a fost lipsită de pâine o zi.*

5. Era un cer senin, nu se mișca o frunză. Oamenii treceau încoaace și încolo, toți păreau vii, până și morții, zâmbeau prietenoși.

Rătăcisem multă vreme pe străzi. Tânziu, am ajuns, flămând și obosit, în centrul orașului. Asfaltul frigea, am găsit un creion metalic, fără mină, mă neliniștea ispita conștientă a experimentării. Era cam cinci după-amiază.

Lângă bazinul Lido plutea în aer o decrispare generală, un fel de pașnică bunăvoință. I-am cerut voie portarului să mă uit un pic înăuntru, mi-a spus că se poate, deși sunt cam jerpelit. Era un generos...

Apa bazinului făcea valuri albastre, câteva fete frumoase înnotau, câțiva băieți de bronz făceau gesturi largi, cuvintele lor se adunau într-un zumzet